

'Sure we can!'

Ze werd geboren in Suriname, in een cultuur waar jongens alle rechten hebben en meisjes volop plichten. Carmen Breeveld was nog een tiener, toen dat patroon haar al enorm stoorde. "Het is absoluut een beperkende cultuur. Ik was dan ook bijzonder blij toen we naar Nederland verhuisden. Hier kreeg ik de ruimte. Dat werkte zo sterk door, dat ik zelfs begon om mijn moeder op te voeden. Je kunt zeggen dat de inzet voor vrouwen mij indirect van huis uit is meegegeven."

Een dame met pit, die Carmen Breeveld. Eigenwijs en met een duidelijke, eigen mening. "Die ik dan ook geregeld ventileer," lacht ze. "Ik weet nog dat ik zelfs tijdens een type vaardigheidstest, de fouten uit de boekjes voor de secretaresseopleiding van Schoevers zat te halen. Uiteraard met de bedoeling dat er wel iets mee gedaan zou worden. Want zo ben ik ook: oplossingen aandragen en toepassen."

Reuring

Dat begon ook in breder verband de aandacht te trekken. "Toen in 2003 Stichting Federatie Zakenvrouwen werd opgericht, werd ik Zwarte Zakenvrouw van het Jaar. Ik trad toe tot de Federatie en participeerde actief in de commissie politiek. Na de pioniersfase was de organisatie toe aan een verdere professionalisering. Carmen Breeveld gaf gehoor aan een bestuursoproep om mee te denken over de verdere uitbouw en professionalisering van Federatie Zakenvrouwen. Haar businessplan werd zo goed ontvangen, dat zij gevraagd werd de implementatie voor haar rekening te nemen.

Carmen Breeveld vertelt enthousiast en energiek. Geen persoon om over het hoofd te zien. Ze lacht: "Nee, inderdaad. Als ik ergens binnenkom, werkt mijn enthousiasme aanstekelijk. Mensen zijn vaak blij verrast en opgelucht. Kunnen ze ook even gewoon doen. Het lijkt me toch verschrikkelijk als je je hele leven in een keurslijf moet zitten!"

'Sure we can!'

Daarmee is ze terug bij de kern van haar huidige werk: de inzet voor Federatie Zakenvrouwen. "Er moet nog zoveel worden gedaan om vrouwen uit hun eigen keurslijf te halen en in te laten zien dat ze het kunnen: economisch onafhankelijk zijn. Hoeveel vrouwen die met een goedverdienende man zijn getrouwd staan nu met lege handen na de crisis? Pak aan! Doe iets! En denk vooral niet dat je het niet kunt, want je hebt kwaliteiten genoeg. Om Obama te parafaseren: "Sure we can!"

Ze ziet tegelijk in dat het achterliggende probleem veel groter is. "Het heeft ook sociaal-maatschappelijke oorzaken. In Suriname tref je de verschillen tussen jongens- en meidenopvoeding. In Nederland is het een verstikkende combinatie

tussen calvinisme en rijkdom." Ze legt uit: "Het gezin waarbij de vrouw als vanzelfsprekend thuisblijft bij de kinderen, is niet meer van deze tijd. Wat doe je dan met je dure opleiding, waarvoor je zo hard hebt gewerkt als vrouw? Bovendien raak je thuis in een sociaal en intellectueel isolement." Kinderen hebben leerplicht in Nederland. De moeders die thuiszitten onder het mom van "er te zijn voor de kinderen", houden zichzelf voor de gek, want de kinderen zijn de hele dag op school als het goed is.

Participatie

Dat we het in Nederland zo goed hebben is volgens haar de andere oorzaak dat vrouwen hier net zo weinig buiten de deur werken als in het islamitische Pakistan. Het kostwinnersprincipe maakt vrouwen lui en gemakzuchtig. Gelukkig noopt de huidige crisis tot nadenken." Participatie is het toverwoord. Het CPB rekent voor dat elke 2 uur arbeid de staatskas 7 miljard oplevert. Zie daar de toegevoegde waarden van vrouwen.

Carmen doet haar uitspraken niet vrijblijvend. Met haar bedrijf en haar inzet voor Federatie Zakenvrouwen heeft ze geregeld overleg met politici en belangenorganisaties. Bovendien heeft ze zitting in het algemeen bestuur van het VNO-NCW. Ze onderbreekt haar verhaal even voor een opmerking: "Over een mannenbolwerk gesproken! Binnen het VNO-NCW-bestuur zijn 150 zetels waarvan de vrouwen op één hand te tellen zijn. Dat zegt iets over de BV. Nederland."

Allochtone meisjes

De kracht van haar inbreng bij Federatie Zakenvrouwen en andere nevenfuncties is naast haar visie tevens haar enorme gevoel voor verhoudingen en dwarsverbanden. "Dat schijn ik altijd al gehad te hebben. Je kunt mijn bemiddelingswerk ook niet doen als je geen verbanden kunt leggen. Politiek vind ik erg intrigerend, doordat het lijnrecht tegenover het ondernemerschap staat. Ondernemerschap is rationeel en gericht op resultaat terwijl de politiek irrationeel en procesgericht acteert. Perfecte hersengymnastiek voor liefhebbers van contradicties.

Die inzichten zijn soms verrassend. "De eerste meiden die de stap gaan maken uit hun isolement en afhankelijkheid, zijn

de allochtone meisjes. Vooral zij doen het geweldig goed op school en zijn aanspreekbaar op hun kwaliteiten. Ze zijn in feite geknipt voor het ondernemerschap." Grotere problemen ziet ze bij de Nederlandse meiden. "Er zijn er nog velen die denken dat ze 'later' wel een rijke vent trouwen en dan achterover kunnen leunen. Dat is toch verschrikkelijk traditioneel gedacht?"

Authentiek

Federatie Zakenvrouwen is bezig jonge vrouwen te bereiken en hen warm te laten lopen voor het ondernemerschap. "We proberen zichtbaar aanwezig te zijn in de samenleving. Verder spreken we ze toe tijdens lezingen en bijeenkomsten. We waarschuwen vrouwen voor 'Calimeromarketing': denken dat je te klein bent en toch niks kunt. Niet doen! Gewoon aanpakken en vertrouwen op je kwaliteiten!"

Volgens Carmen Breeveld is het niet zo moeilijk: "Wees gewoon jezelf, authentiek. Bedrijven doen liever zaken met een mens, dan met een folder. Ik weet zeker dat vrouwen ondernemerschap in zich hebben, maar ze zijn onnodig onzeker en beschikken over een hoge mate van onderschatting.

Heropvoeden

Het is zo jammer dat vrouwen twijfelen: lukt het wel, weet ik het wel 100 procent zeker? Ze moeten leren om op het goede moment te zeggen: dat kan ik! Mannen doen dat ook. Die grijpen de kans als het zich voordoet, al zijn ze maar half gekwalificeerd." Dat brengt haar meteen op een laatste punt dat ze aan de orde wil stellen: opleiding.

"Het lijkt wel of we in Nederland allergisch zijn voor excellente prestaties. Soms denk ik wel eens dat we het hele land moeten heropvoeden. We moeten het hebben van een kenniseconomie? Maak daar dan het beste van. Verbeter de opleidingen, investeer er ook in als overheid. Leer je kinderen weer te excelleren en laat ze keuzes maken voor een opleiding waarmee ze later ook waarde kunnen toevoegen. Maak van een 8 een 10 in plaats van een 4 te verbeteren naar een 6. Doe maar eens niet gewoon, maar denk 'out of the box', want het kan altijd beter. 'Goed' is de vijand van 'excellent'. Meedoen is 'niet' belangrijker dan winnen. Met 'leuk' alleen gaan wij de wereld niet verbeteren."

Is haar eigen leven dan niet leuk? "Ik heb alles, en meer! Een leuk bedrijf, een groot netwerk van lieve mensen waar je van kunt leren en een liefvallig gezin dat achter mij staat. Daar ligt de basis: het geheim van een goede carrière ligt bij de keuze van je partner. Al ben je nog zo intelligent, vergooi je alle kansen bij het kiezen van een foute partner. Een traditionele kostwinner is killing voor ondernemerschap.

"Doe maar eens niet gewoon, maar denk 'out of the box.'"

WIE: Carmen Breeveld
WAT: Voorzitter Stichting Federatie Zakenvrouwen
WAAR: Den Haag